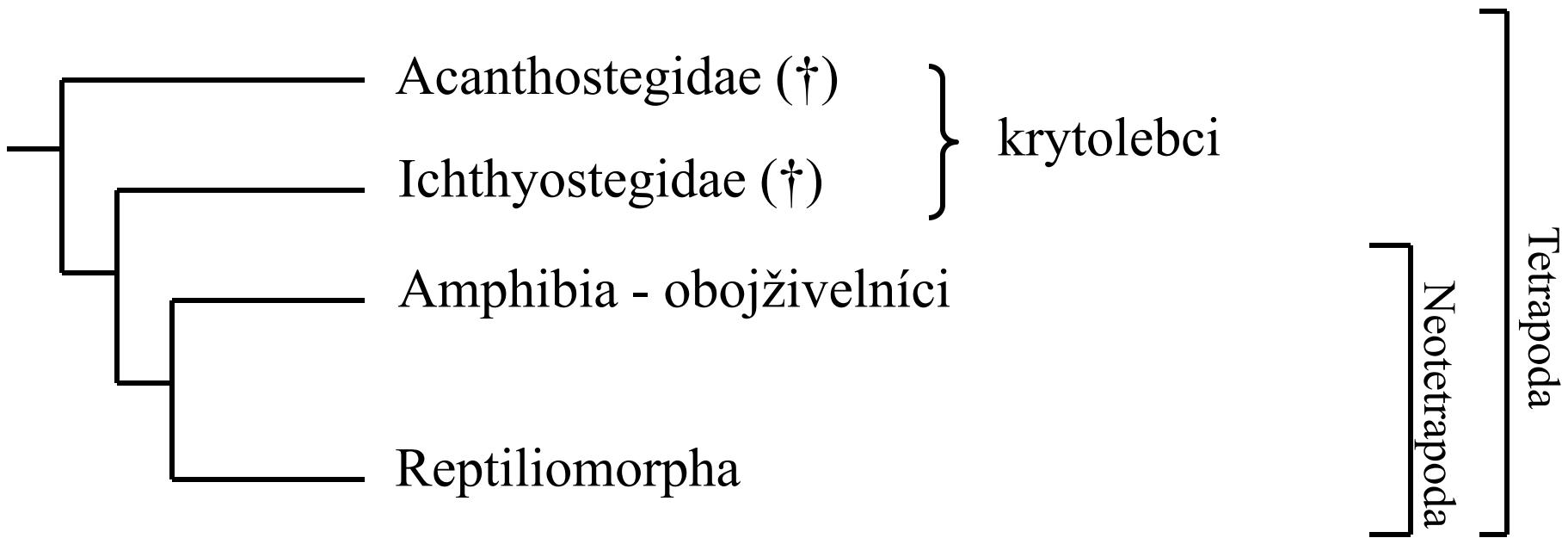

Obojživelníci a plazi

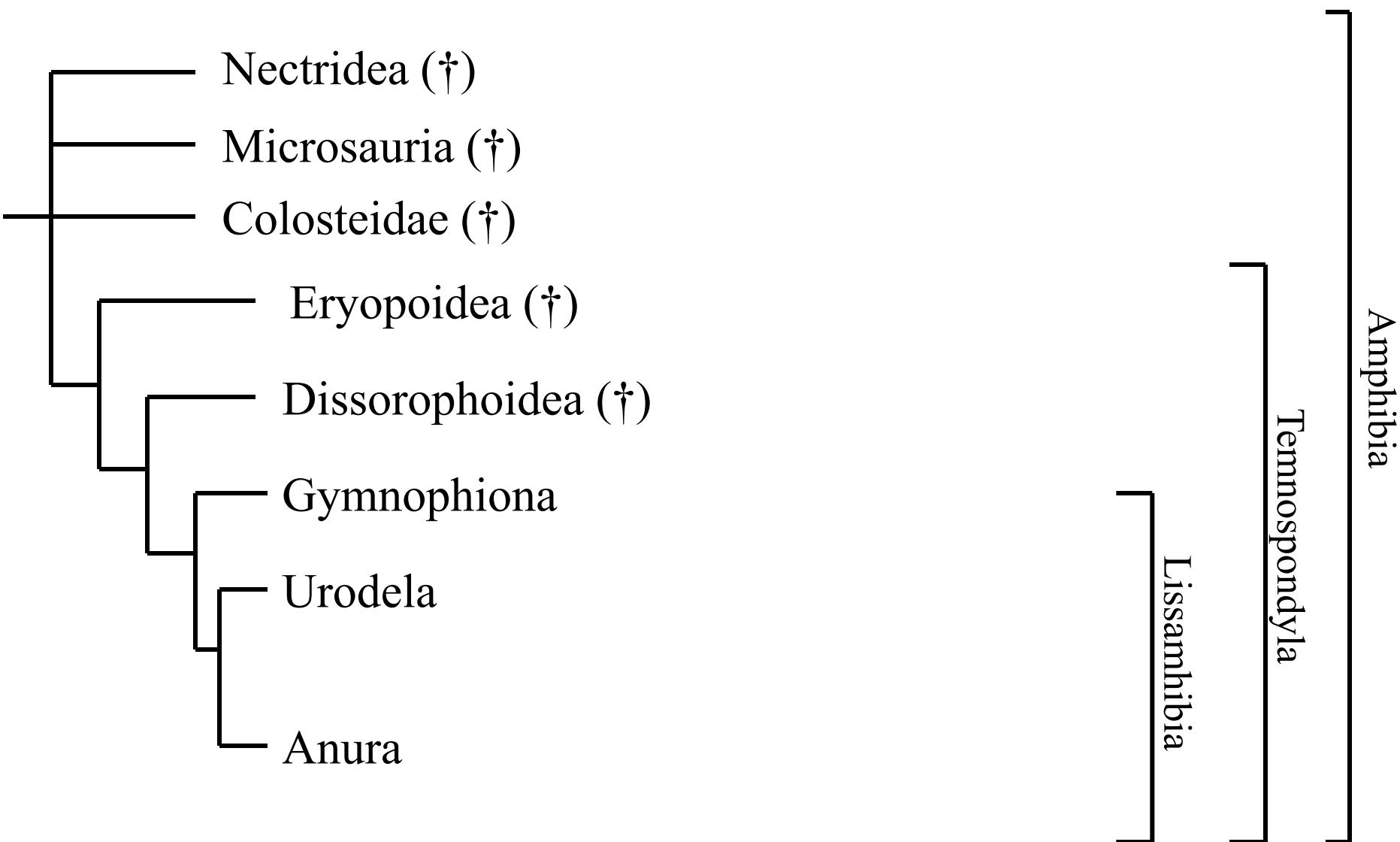
systém

Tetrapoda

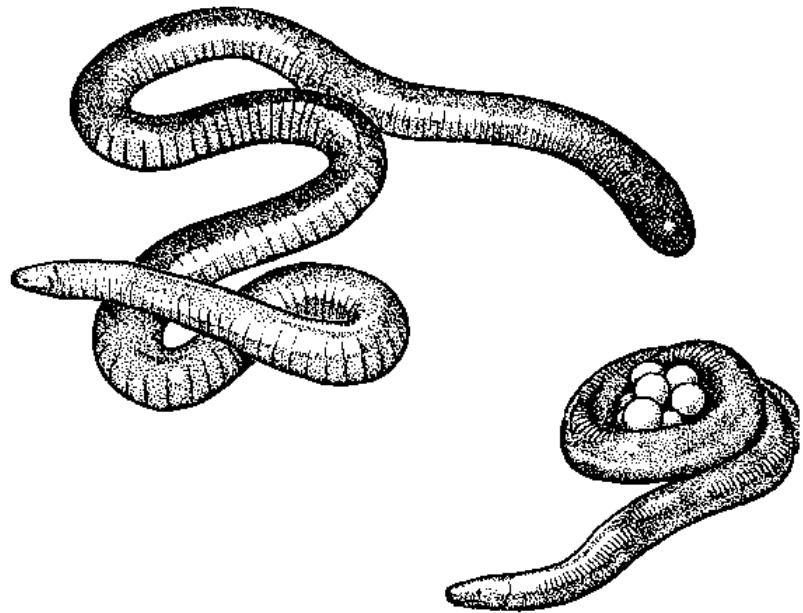

systém

Amphibia

Gymnophiona - červoři (J a stř. Amerika, tropická Afrika, Indie), 3 čeledi, 34 rodů, 159 druhů

Urodela - mloci (severní polokoule), 8 čeledí

Hynobiidae (5;31) - pamlokovití (Asie)

Cryptobranchidae (2;2) - velemlokovití (Jap, Čína, sv. S-Ameriky)

Sirenidae (2;3) - surýnovití (jv. USA)

Amphiumidae (1;3) - úhoříkovití (jv. S-Ameriky)

Proteidae (2;6)- macarátovití (sv. S-Ameriky, Slovinsko)

Salamandridae (14;43) - mlokovití (holarctis)

Ambystomatidae (4;60)- axolotlovití (S-Amerika, Mexiko)

Plethodontidae (20;168)- mločíkovití (Amerika, Evropa - *Hydromantes*)

čeleď Salamandridae

8 druhů

Dříve 7 druhů rodu *Triturus*, 1 *Salamandra*

Nyní nové názvy *Triturus*, *Lissotriton*,
Mesotriton, *Salamandra*

Salamandra salamandra, mlok skvrnity

Popis

Vývoj

Biotop

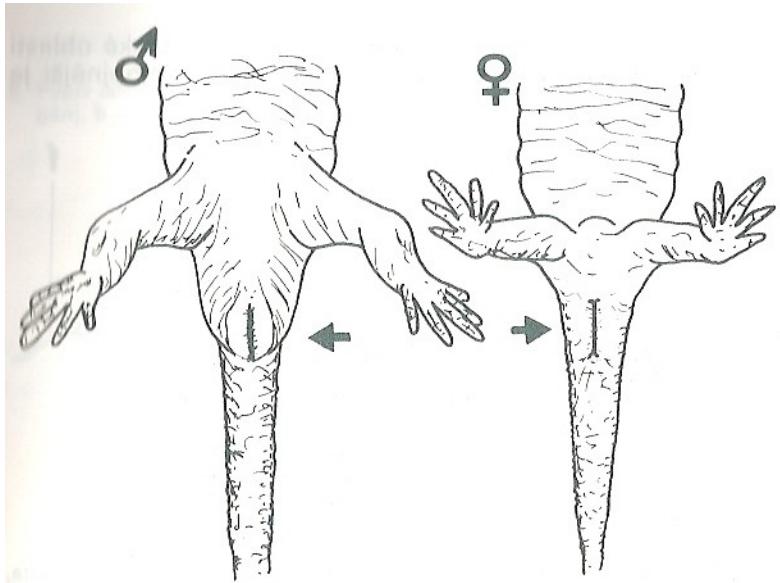
Páření

Pohlaví

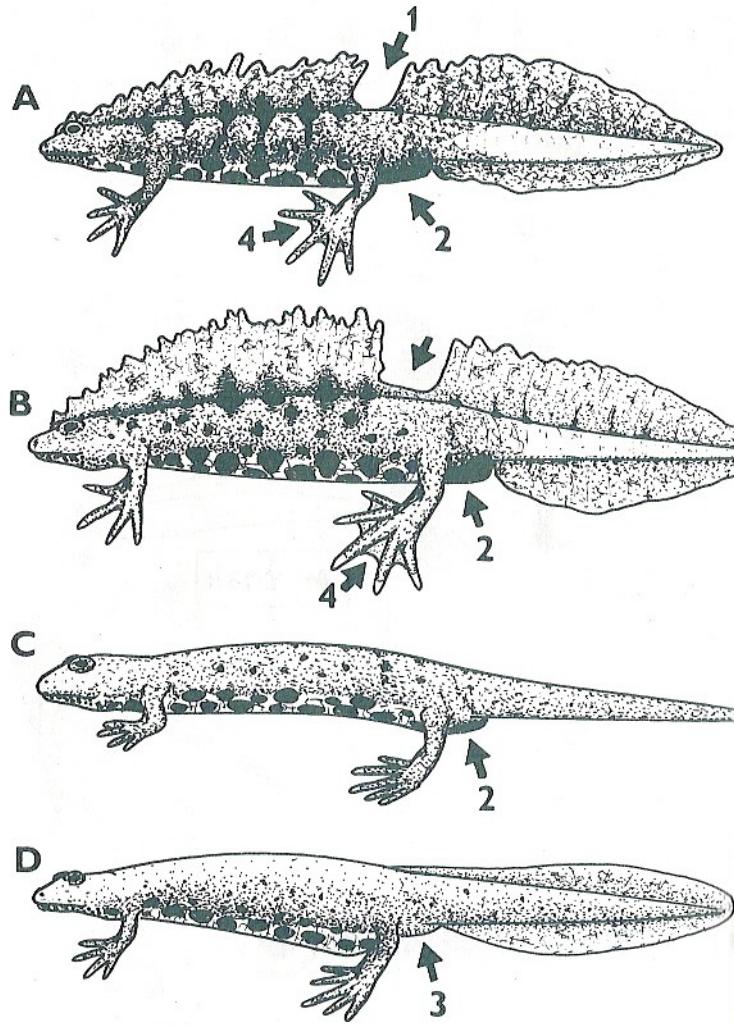

P.-Dubois - 2001

Salamandra salamandra

4. Pohlavní rozdíly u mloka skvrnitého.

11. Vývojové fáze čolka velkého:

A — vodní fáze ♂ (Krnov IV. 1983) — čolek velký středoevropský, vodní fáze ♂ (VSN IV. 1982) — čolek velký podunajský, C — suchá skálová fáze (VSN VIII. 1983) — ♂ čolka velkého podunajského, D — fáze (VSN IV. 1982) — ♀ čolka velkého podunajského. Šipka označuje plovací blány ♂ mezi prsty (VSN = Východoslovenská nížina)

„Velcí čolci“, rod *Triturus*

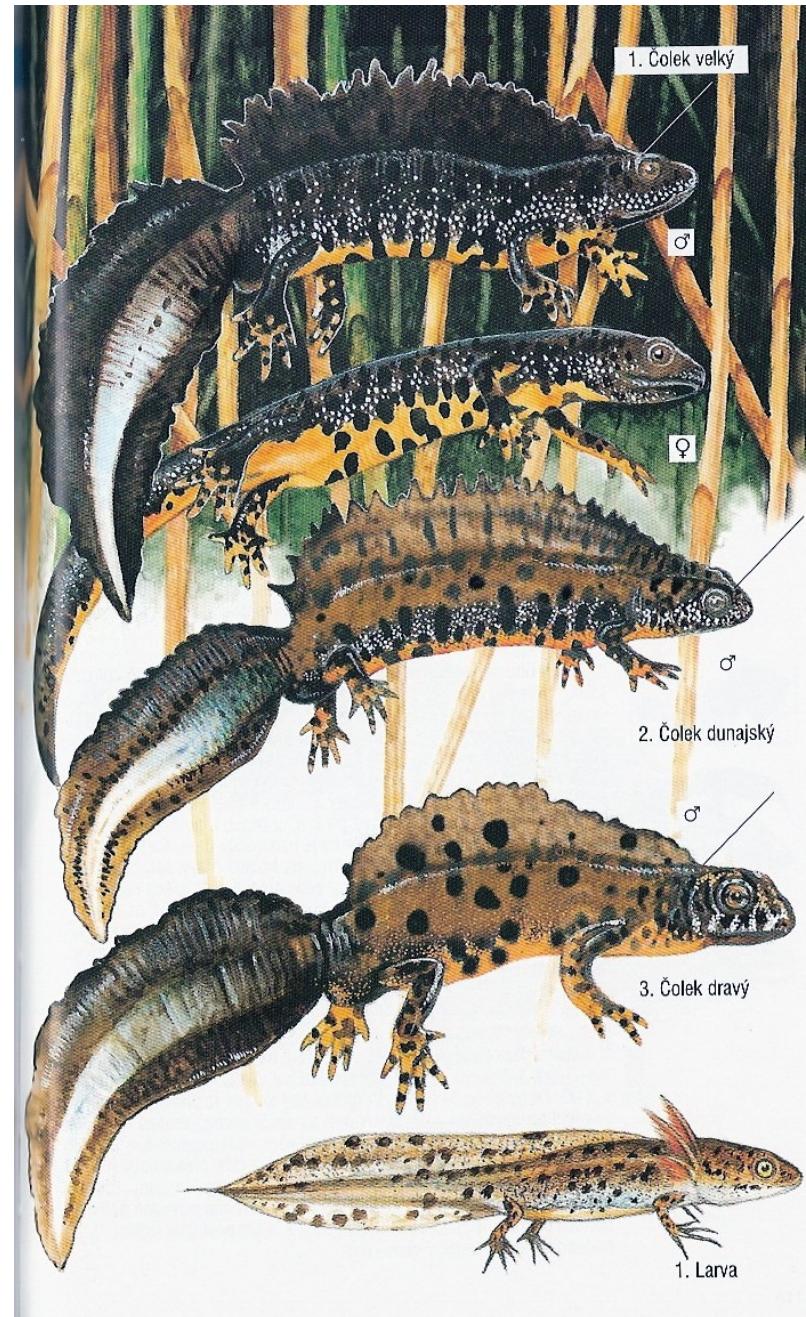
T. dobrogicus, dunajský, soutok M a D

T. cristatus, velký, nejhojnější

T. carnifex, dravý, Znojemsko, pouze kříženci s *T. cristatus*

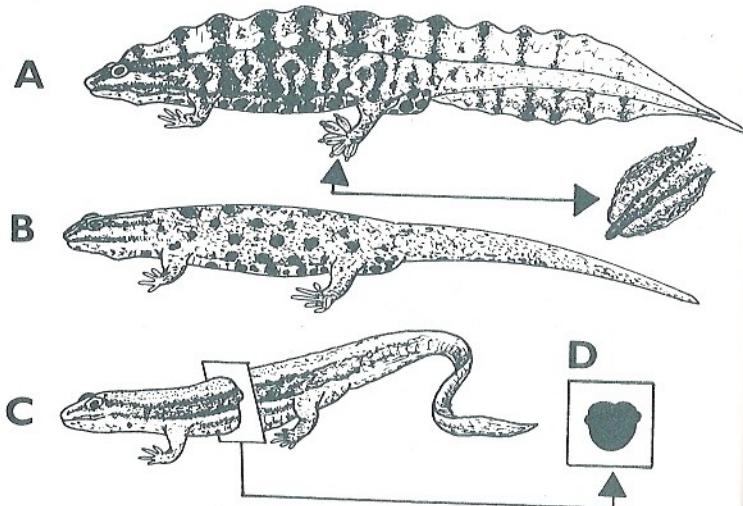
T. cristatus delší nohy, menší rozdělení lemu
vs *T. dobrogicus*

Začátek lemu na hlavě

„malí čolci“, rod *Lissotriton*, *Mesotriton*

L. vulgaris, obecný
spojený lem
rýhy, chybí volný konec na ocase,
oblé boční lišty u F, M lemy na zadních
nohách

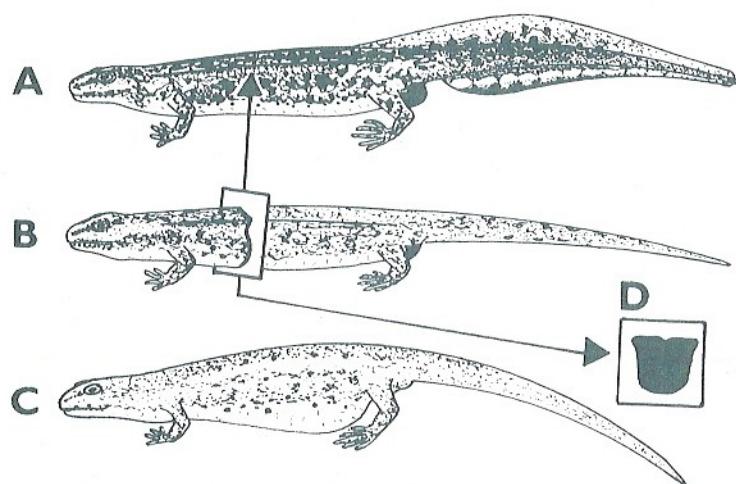

13. Dvě základní vývojové fáze čolka obecného:

A — ♂ vodní fáze. Šipka označuje ploutevní lem prstů (Krnov, 1986), B — ♂ suchozemská fáze (Stará Ves — Jeseníky, 1986), C — ♀ vodní fáze v přechodu na suchozemskou (jedinec byl ještě ve vodě — Rýžoviště Jeseníky, 1985), D — průřez těla samice z výše uvedené lokality — znak oblých laterálních lišť (srovnej s obr. 14 D).

L. montandoni, č. karpatský
karpatský endemit,
vyšší nadm. výšky,
podélné lišty, mramorování
volný konec ocasu
chybí skvrny na břichu
hybridní

14. Dvě základní fáze čolka karpatského:
A — ♂ vodní fáze. Šipka označuje ocasní vlákénko (Spišská Magura, 1987 a podle preparátů Moravského muzea v Brně), B — ♂ suchozemská fáze (podle jedinců z Moravského muzea Brno), C — ♀ vodní fáze (podle jedinců z Moravského muzea Brno), D — průřez tělem ♂ ve vodní fázi (podle jedinců z Moravského muzea v Brně).

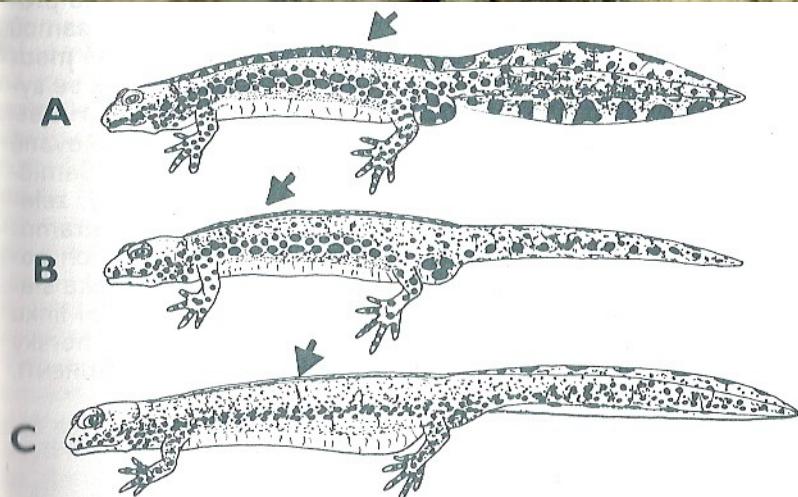
L. helveticus, hranačí
západoevropský druh, Krušné hory,
vyšší nadm. výšky,
dorzolaterální lišty, volný konec ocasu

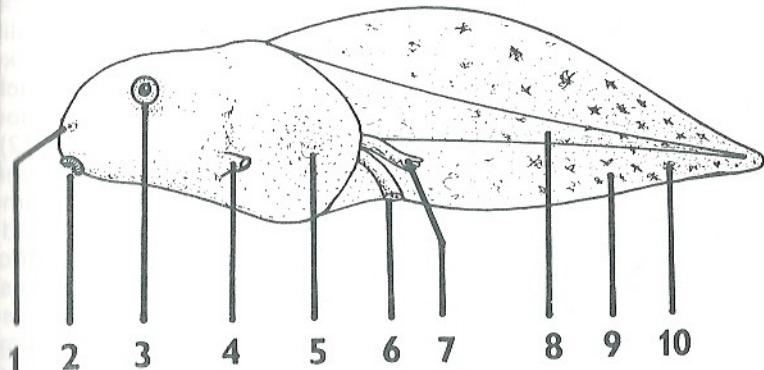
© Radek Sejkora

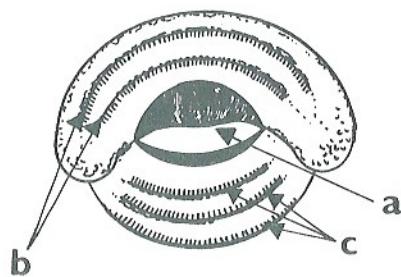
Mesotriton alpestris, horský
pruhovaný hřbetní lem

16. Dvě fáze čolka horského (Stará Ves — Jeseníky):
A — ♂ vodní fáze (1985). Šípka označuje hřbetní ploutevní lem, B — ♂ suchozemská fáze (1987). Šípka označuje hřbetní ploutevní lem, C — ♀ vodní fáze (1985). Šípka označuje vertebrální linku.

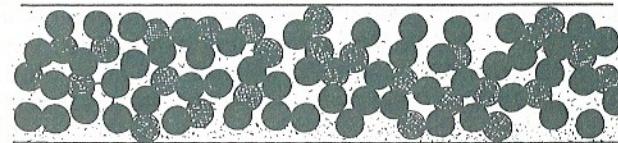

20. Popis larvy žáby — pulce: 1 — nosní otvory, 2 — ústní disk (viz obr. 21), 3 — oko; 4 — spiraculum, vnější vyústění vnitřních žaber, 5 prosvítající střevní kličky, 6 — anální otvor, 7 — zadní končetina ve vývoji, 8 — ocas, 9 — ocasní ploutevní lem, 10 — zrna melaninu.

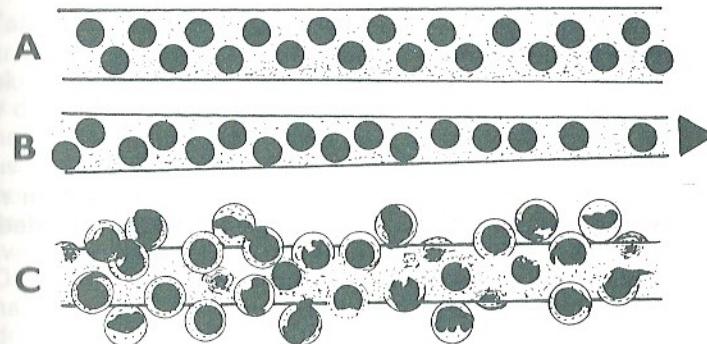

21. Ústní disk: a — vlastní ústní otvor, obklopený dolní a horní čelistí, b — horní řady rohovitých zoubků, c — dolní řady zoubků.

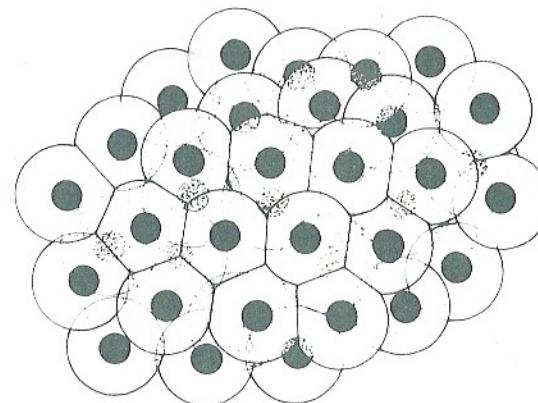
27

23. Uspořádání vajíček u blatnice skvrnité.

I. Uspořádání vajíček u ropuch: A — po nakladení, B — provazec je nataho-ván ve směru šipky, C — těsně před vykulením pulců vystupují vajíčka na povrch provazce.

25. Uspořádání vajíček u rodů: skokan, kuňka a rosnička.

29

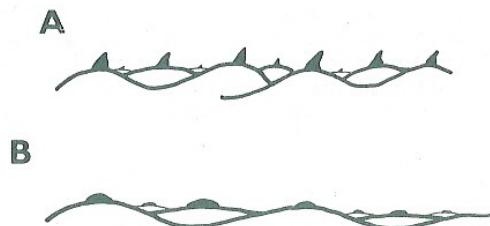
Anura – žáby

13 druhů v ČR

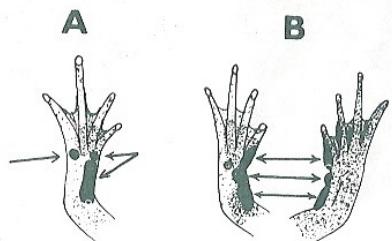
č. Discoglossidae

rod kuňka

plovací blány na z. nohách,
přirostlý jazyk, malá žabka

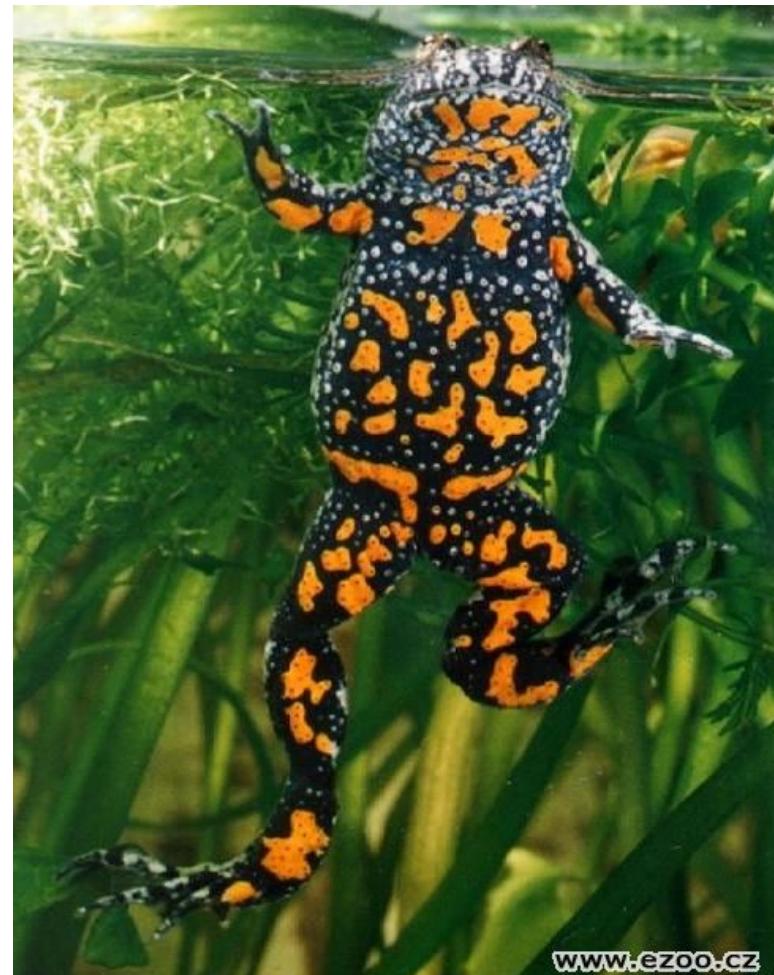

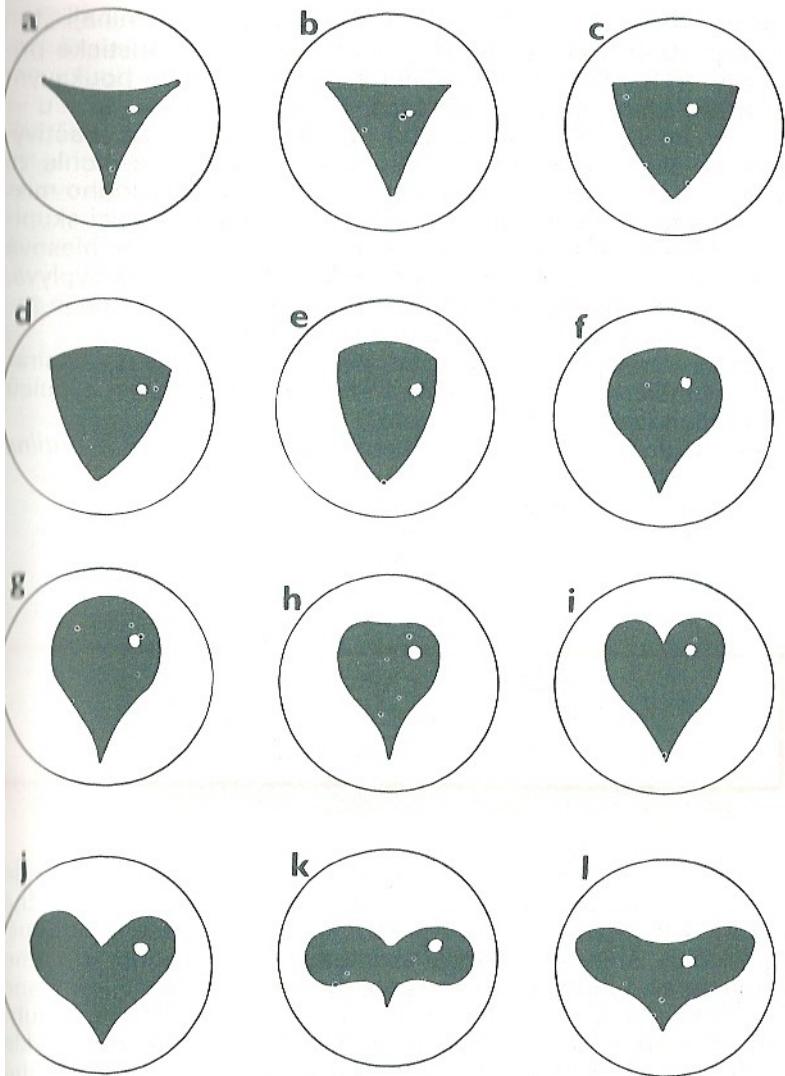
28. Rozdíly ve tvaru rohovitých výrůstků na bradavičkách kuněk: A — k žlutobřichá (Koblov u Ostravy, 1987), B — kuňka obecná (Nové C u Kutně Hory, 1987).

29. Pářicí mozoly našich kuněk: A — kuňka obecná, B — kuňka žlutobřic

Bombina bombina, k. obecná
bílé tečky, oddělené skvrny

0. Variabilita tvaru zřítelnic obou druhů našich kuněk: a až c — trojúhelníkovitý tvar (závislost na intenzitě roztažení zřítelnice), d a e — přechod z trojúhelníkovitého na kapkovitý tvar, f a g — tvar kapkovitý, h — přechod z kapkovitého tvaru na srdčitý, i až k — tvar srdčitý, l — zvláštní srdčitý tvar, připomínající vzdáleně trojúhelník.

Inquinální komplex

Bombina variegata, k. žlutobřichá
neoddělené skvrny, větší skvrny na palcích
a bříše
M nemá rezonátor

Hybridní zóna
Vajíčka po shlucích

č. Pelobathidae,

Pelobates fuscus, blatnice skvrnitá

Vyklenuté frontoparietále, vertikální zornice, metatarzální lišta, noční

Přezimující pulci

č. Hylidae

Hyla arborea, rosnička zelená

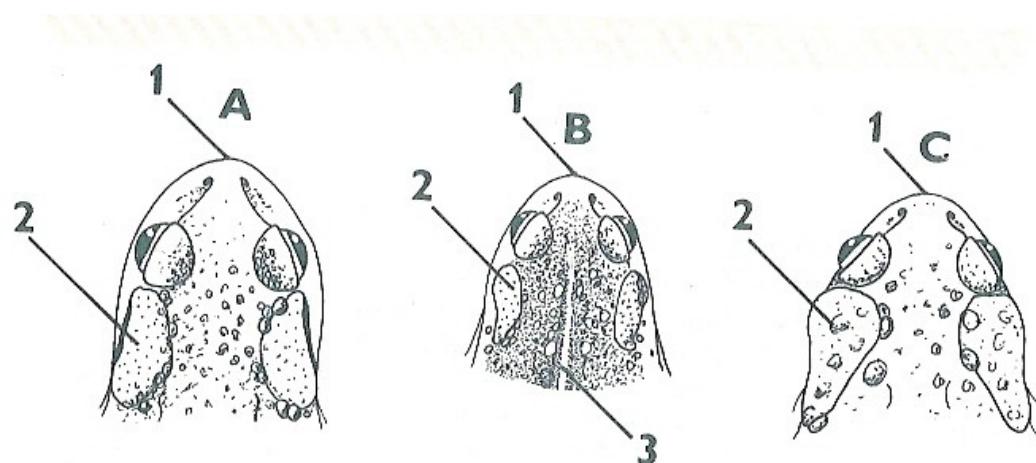
Variabilní zbarvení, proužek přes oko, drobná stromová žabka

č. Bufonidae

Bufo bufo, ropucha obecná

Parotidy šikmo od hlavy, párové subartikulární hrbolinky

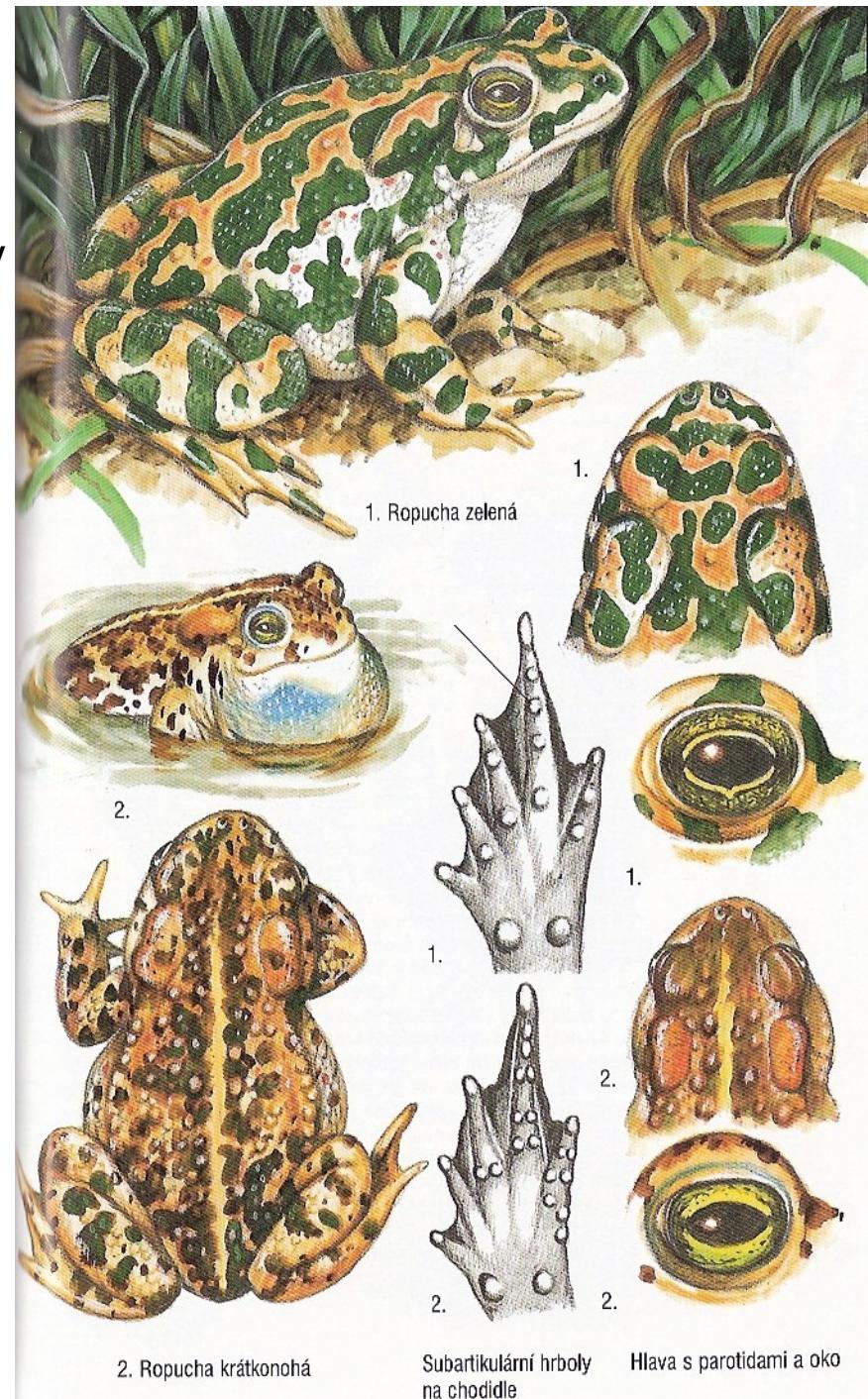
33. Tvary hlav a parotid našich ropuch: 1 — rostrum, 2 — parotida. A — ropucha obecná (Mezina — Jeseníky, 1985), B — ropucha krátkonohá (Polská nížina, 1986), C — ropucha zelená (Brno, 1982).

© lubomir hlasek
www.hlasek.com
Bufo bufo da1281

Axilární komplex

Pseudepidalea (Bufo) viridis,
ropucha zelená
Síťování, tarzální lišta, nepárové s. hrbolky

Epidalea calamita, ropucha krátkonohá
Běhá, neskáče, nejmenší, světlý pruh
Z a J Čechy

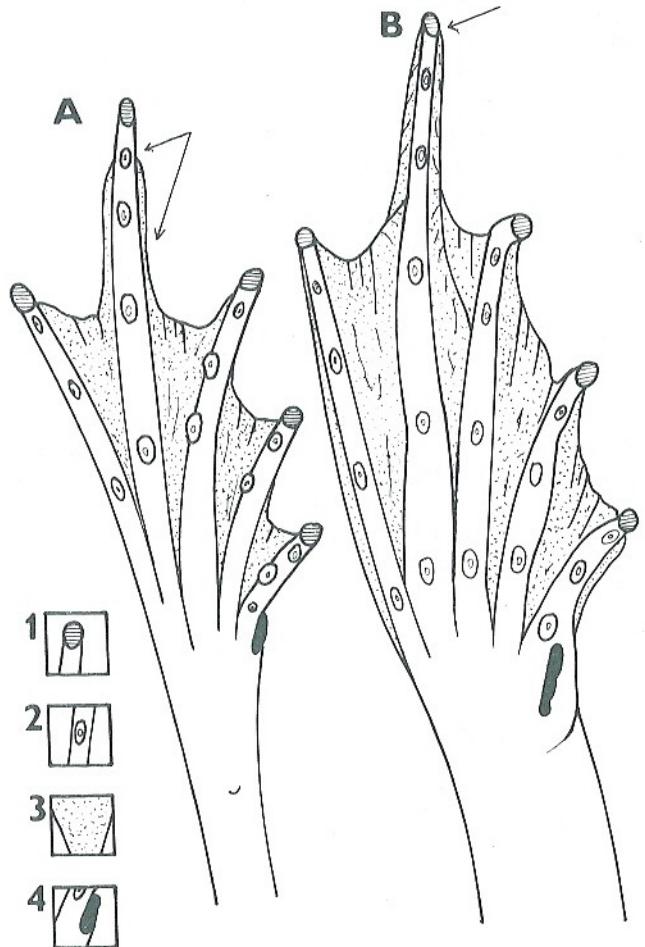
2. Ropucha krátkonohá

Subartikulární hrboly
na chodidle

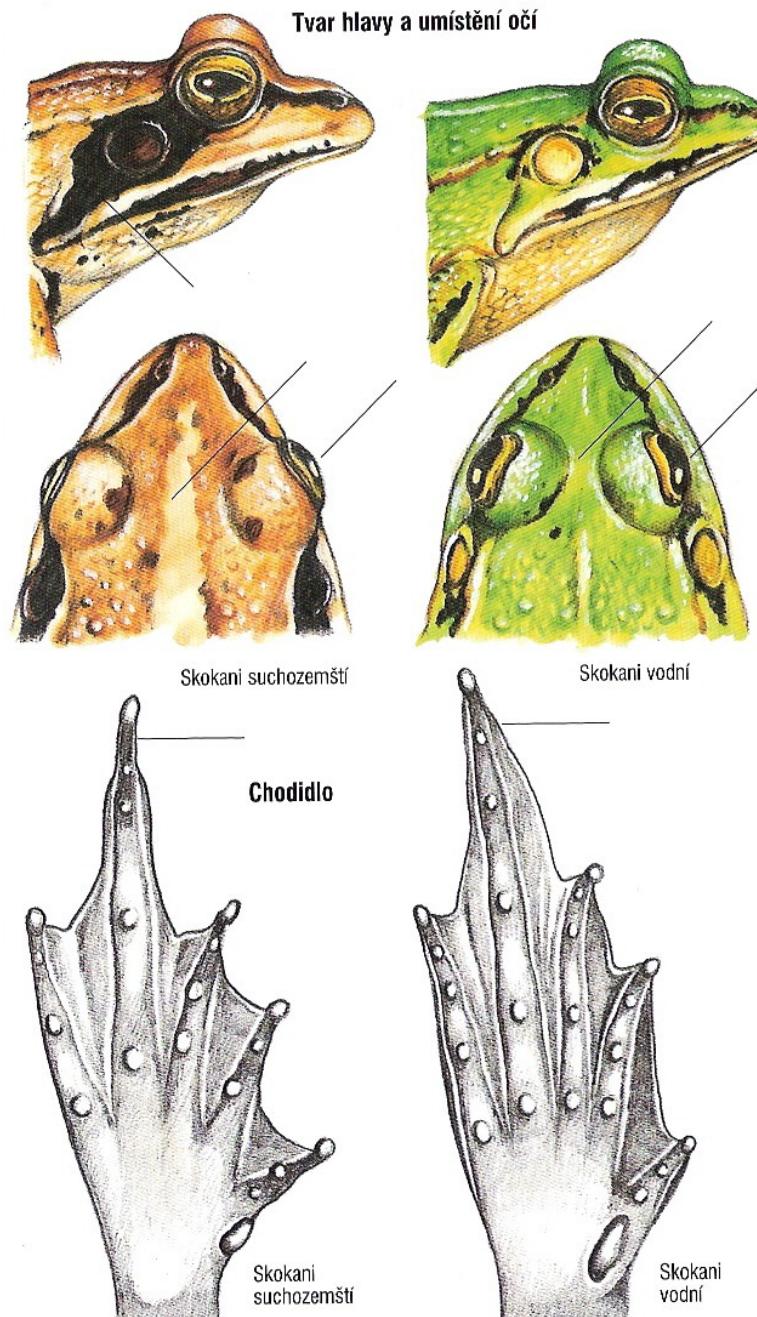
Hlava s parotidami a oko

č. Ranidae, skokanovití

Suchozemští vs vodní skokani
Hnědí vs zelení

53. Základní rozdíly mezi skupinou hnědých a zelených skokanů:
A — skupina hnědě zbarvených skokanů, B — skupina zeleně zbarvených skokanů [schéma I]: 1 — bříško prstu, 2 — kloub, 3 — plovací blána, 4 — metatarsální hrbolek.

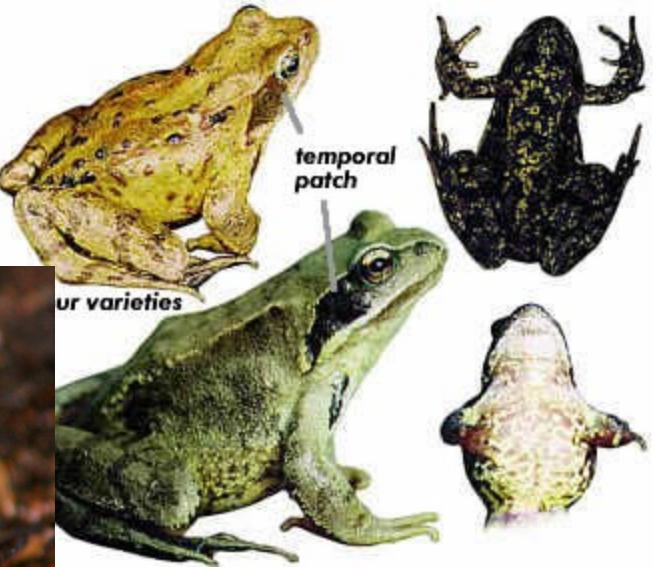

Suchozemští, hrdelní nepárový rezonátor

Rana temporaria

skokan hnědý

Tupé rostrum, malý metatarzální hrbol,
skvrny na břiše
nejkratší nohy

Rana arvalis

skokan ostronosý

Ostré rostrum, největší hrbol, bubínek
daleko od oka, skvrny na boku

© Martin Šandera

Rana dalmatina

skokan štíhlý

Ostré rostrum, střední hrbol, bubínek těsně
u oka, velký, břicho bez skvrn

Vodní, M párové rezonátory

Pelophylax (Rana) ridibunda

skokan skřehotavý

Veliké tělo, barevně variabilní, malý hrbol,
nohy dlouhé

Foto: K. Rozínek

Pelophylax lessonae

skokan krátkonohý

Největší hrbol, nejkratší nohy

Pelophylax esculenta

skokan zelený

Hybrid, klepton, střední hrbov, středně
dlouhé nohy

© - josef hlasek

www.hlasek.com

Rana esculenta 6333

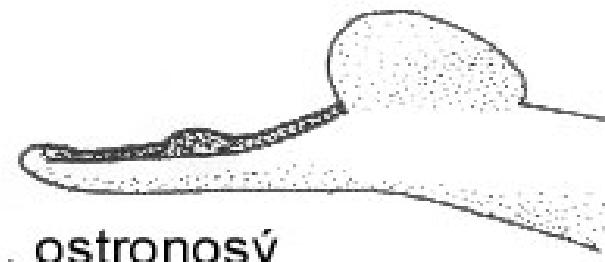
© - josef hlasek

www.hlasek.com

Rana esculenta ah4876

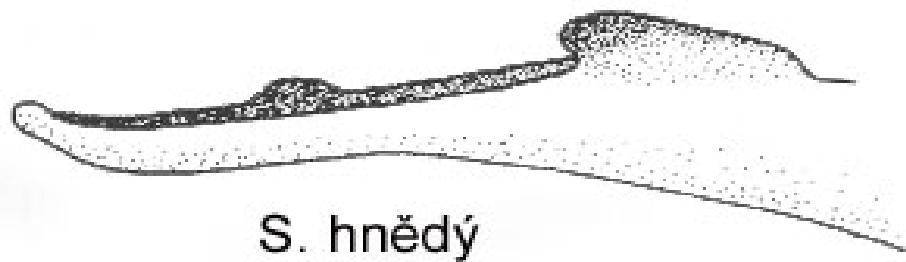
S. skřehotavý

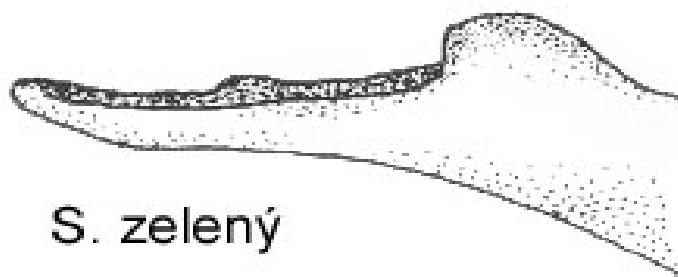
S. ostronosý

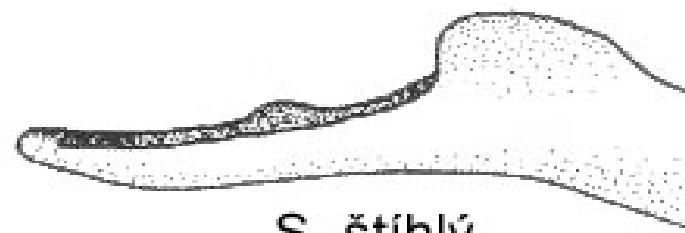
S. krátkonohý

S. hnědý

S. zelený

S. štíhlý